

THIÊN CHÚA SUY TÔN NGƯỜI CHA TRONG CON CÁI, QUYỀN LỢI BÀ MẸ, NGƯỜI CÙNG CỐ TRÊN ĐÀN CON!

... Sáng tinh sương ngày thứ sáu 29-9-1978, toàn thể Giáo Hội Công Giáo bàng hoàng trước hung tin: **Đức Thánh Cha Gioan Phaolô I đã từ trần trong đêm**. Triều đại của vị Giáo Hoàng người miền núi này chỉ kéo dài vồn vẹn **chẵn 33 ngày** (26-8-1978 / 28-9-1978). 33 ngày, nhưng đủ để mọi người nhận rõ khuôn mặt của vị giáo hoàng khiêm tốn, bình dân, nhân hậu và tươi vui. Nhiều người đã thân mật tặng ngài danh hiệu: *"vị giáo hoàng của nụ cười"*..

Đức Gioan Phaolô I có tên thật là **Albino Luciani**. Ngài chào đời ngày 17-10-1912, tại Forno di Canale (ngày nay là Canale d'Agordo), một làng nhỏ với khoảng 1 ngàn dân cư, thuộc giáo phận Belluno, trong vùng Veneto, miền Bắc nước Ý ..

Xin giới thiệu bài phỏng vấn **cụ bà Antonia Luciani** (1920-2009) bào muội Đức Giáo Hoàng Gioan Phaolô I, được phổ biến vào Năm Thánh 2000.

Hồi ấy, gia đình chúng tôi rất nghèo. Nơi chúng tôi sống, Canale d'Agordo, từ tháng 3 tới tháng 10, trong làng chỉ gồm toàn đàn bà và con nít. Mọi đàn ông con trai đều tản mác tứ phương tìm kế sinh nhai. Kể đi Đức, người đi Thụy Sĩ. Tại làng không có việc làm. Thân mẫu chúng tôi rất đơn sơ và là một tín hữu Công Giáo chân chính. Người thuộc lòng cuốn Giáo Lý của Đức Thánh Giáo Hoàng Pio X. Người dạy giáo lý cho chúng tôi trong lúc chăm sóc chúng tôi. Khi còn trẻ, có lần người được điểm phúc gặp mặt Đức Hồng Y Giuseppe Sarto, thượng phụ thành Venezia. Khi Đức Hồng Y Sarto đắc cử Giáo Hoàng và lấy danh hiệu Pio X (1903-1914), thân mẫu chúng tôi cảm động nói với chúng tôi:

- Mẹ đã trông thấy vị trở thành Giáo Hoàng!

Đằng đẳng mấy năm trời, người vẫn không tin được điều ấy. Ngày 2-9-1978, vừa lên ngôi Giáo Hoàng, Đức Gioan Phaolô I - tức anh Albino của chúng tôi - tiếp kiến riêng anh Edoardo và tôi. Anh Albino trở thành Giáo Hoàng sau khi đã làm thượng phụ thành Venezia. Ngày hôm ấy, khi 3 anh em cùng hồi tưởng kỷ niệm xưa, tôi thưa với vị Tân Giáo Hoàng:

- Giá mẹ còn sống, không biết mẹ sẽ nói sao?!

Đức Gioan Phaolô I liền ôm hôn tôi và tức khắc, nhiếp ảnh viên đã chụp được tấm hình hy hữu ấy!

Chắc chắn gương mặt **Cha Sở Filippo Carli** (1879-1934), đã gây ảnh hưởng sâu xa trong tâm hồn anh Albino.

Ngài là vị Linh Mục thánh thiện. Ngày nay khó tìm thấy những mẫu Cha Sở như thế. Ai ai cũng quý mến ngài. Ngài giúp đỡ mọi người. Tay phải ngài nhận, tay trái ngài phân phát. Anh Albino đã học được lối giảng thuyết bình dân nơi Cha Sở miền quê. Cha Filippo Carli dặn dò:

- Albino con à, khi nào đứng trên tòa giảng, con hãy luôn luôn nghĩ đến cụ già thất học. Con phải giảng làm sao để cả cụ già đó cũng hiểu được con.

Khi anh Albino còn là chủng sinh, Cha Sở xin anh dạy giáo lý cho các thiếu niên, sau Thánh Lễ Chúa Nhật lúc 10 giờ. Anh kêu đích danh các trẻ và thường gọi một trẻ lên đứng bên cạnh. Sau này anh cũng làm như thế khi trở thành Giáo Hoàng, trong các buổi tiếp kiến chung hàng tuần vào sáng thứ tư. Cùng một phương cách. Cùng lối giảng dạy đơn sơ..

Trong gia đình, thỉnh thoảng chúng tôi vẫn nhắc lại mẫu chuyện xưa và không thể nhịn cười được. Đó là **chuyện con bò nướng .. quẩy vớ**.

Năm ấy, Cha Sở thấy anh Albino thông minh, định cho anh nhảy lớp. Nhưng trong kỳ hè, anh phải học thêm. Buổi sáng, anh đến nhà xứ lấy bài làm nơi thầy giáo, đang trọ nơi nhà Cha Sở. Ban chiều, anh đưa bò ra đồng ăn cỏ. Xin nhắc lại là hồi đó trong làng ai cũng nghèo. Già trẻ đều phải làm việc. Anh mang theo cái giỏ và bỏ quẩy vớ vào đó. Ra đồng có thêm các bạn trẻ khác, nên hòa nhau chơi. Vấn đề là, trong cái giỏ đựng vớ, có thêm khúc bánh mì kẹp pho-mát. Con bò đánh hơi, đến gần giỏ và ăn trọn khúc bánh mì cùng với cuộn vớ có bài học bài làm. Chiều hôm ấy, anh Albino trở về nhà mặt mũi buồn thiu. Làm sao để nộp bài cho thầy giáo bây giờ? Hiền mẫu chúng tôi đích thân dẫn anh đến gặp thầy. Thầy giáo nghiêm khắc nói:

- Con bò ăn hết quẩy vớ bài làm nên Albino khỏi vào chủng viện!

Nước mắt anh Albino tuôn tràn dụa. Thấy vậy, Cha Sở tốt lành đặt tay trên đầu anh và nói:

- Không sao hết! Con vẫn cứ vào chủng viện như thường!

Và y như lời Cha Sở nói. Ngày 18-10-1923, đúng sinh nhật thứ 11, anh Albino Luciani lên xe gia nhập chủng viện. Ngồi trên xe vẫy tay chào từ biệt, anh Albino tươi cười lộ vẻ vô cùng sung sướng.

... Trong thời anh Albino làm Thượng Phụ thành Venezia (Bắc Ý) thỉnh thoảng anh tỏ ra chán nản vì những chuyện không tốt xảy ra trong giáo phận. Có lần tôi nói với anh:

- Không biết mẹ sẽ nói sao khi thấy một số Linh Mục rời bỏ hàng ngũ hoặc sống không xứng đáng.

Anh trả lời ngay:

- Vậy là em chưa biết rõ tính mẹ. Mẹ luôn đặt niềm tin nơi Chúa, chứ đâu có tin nơi các Linh Mục!

Thân mẫu chúng tôi mãi là ngọn đèn pha soi đường anh đi. Khi soạn cuốn Giáo Lý dành cho giới trẻ, anh Albino viết lời đề tặng: "Kính dâng Má, cô giáo đầu tiên dạy giáo lý cho con".

Khi hay tin anh Albino được bầu Giáo Hoàng, cảm tưởng đầu tiên của tôi là nỗi lo âu. Theo dõi truyền hình, vừa lúc nghe Đức Hồng Y Felici đọc: "Albinum..", tức khắc tôi quì sụp xuống, vừa ôm mặt khóc vừa than thở:

- Thật tội nghiệp anh Albino! Thật tội nghiệp anh Albino!

Lý do vì tôi biết rõ anh. Đối với anh Albino, đó là một gánh quá nặng.

Sau khi anh Albino nhậm chức Giáo Hoàng và lấy danh hiệu Gioan Phaolô I, gia đình chúng tôi đến thăm anh nơi Phủ Giáo Hoàng trong nội thành Vatican. Anh trấn an chúng tôi:

- Đừng lo lắng gì cả. Chúa sẽ giúp chúng ta. Anh không hề chạy chọt gì để lên tới ngôi Giáo Hoàng. Do đó anh cảm thấy an tâm. Vậy xin mọi người trong gia đình cũng hãy an tâm.

Lên ngôi giáo hoàng, anh Albino tiếp tục công việc anh vẫn làm, tức là tiếp tục sống đời linh mục thánh thiện, nhất là cầu nguyện và dạy giáo lý. Anh Albino giữ mãi tính tình đơn sơ. Anh nói năng đơn sơ và hành xử đơn sơ.

Tôi nhận hung tin anh Albino qua đời, lúc 7 giờ sáng ngày 29-9-1978. Cháu Pia, con gái anh Edoardo của tôi, gọi điện thoại từ Australia báo cho tôi biết. Như vậy tôi chỉ gặp mặt anh Albino duy nhất một lần khi anh làm Giáo Hoàng và tiếp đó là lần tôi đến dự đám tang, sau khi anh từ trần.

Mọi lo âu không còn nữa. Anh hạnh phúc hơn trên Thiên Đàng. Thời gian càng qua đi, tôi càng thâm tín rằng THIÊN CHÚA yêu thương anh tận tình. Ngài thưởng công sớm cho anh.

Tôi có thể làm chứng anh Albino luôn luôn có tâm hồn cầu nguyện. Anh cầu nguyện ngay từ thời thơ ấu, cho đến lúc vào chủng viện, rồi lúc làm Linh mục và mãi mãi sau đó. Khi còn là chủng sinh, mỗi lần viết thư về nhà, anh đều nhắc:

- Xin mọi người nhớ cầu nguyện cách riêng cho con.

Anh luôn trung tín với bốn phận: anh lần hạt Mân Côi mỗi ngày và khi có thể, tham dự Thánh Lễ. Anh thường tỏ ra tiếc nếu không dự lễ được.

Tôi còn nhớ rõ một kỷ niệm về anh. Chúng tôi có người Dì là nữ tu làm việc tại Padova (Bắc Ý). Một lần đến thăm Dì, Dì đề nghị với tôi:

- Hai Dì cháu mình đi bộ ra nghĩa trang, để nếu Dì mất, cháu biết đường đến nghĩa trang và cầu nguyện cho Dì.

Tại đây tôi trông thấy một ngôi mộ phủ đầy hoa và nến. Khi về Belluno tôi kể lại cho anh Albino nghe. Anh liền nói:

- Chắc chắn đó là mộ **Cha Leopoldo Mandic**. Ngài đúng là một vị thánh. Khi anh còn trong chủng viện, một ngày Cha Leopoldo Mandic đến thăm. Gặp anh nơi hành lang, Cha lấy hai tay ôm mặt anh và nói:

- Con hãy an tâm và tiếp tục đường con đang đi!

(Cha Leopoldo Mandic (1866-1942) là Linh Mục dòng Capucino người Croát, qua đời tại Padova (Bắc Ý). Ngài được Đức Thánh Giáo Hoàng Gioan Phaolô II tôn phong hiển thánh ngày 16-10-1983 trong khung cảnh Năm Thánh mừng 1950 năm hồng ân cứu độ).

.... Buổi chiều trước ngày từ trần, Đức Thánh Cha Gioan Phaolô I tiếp kiến các Giám Mục Phi-luật-tân. Ngài nói với các vị:

- Ngày nay hơn bao giờ hết, chúng ta phải giúp dân chúng ý thức rõ ràng con người rất cần đến Đức Chúa GIÊSU KITÔ, Đấng là Con THIÊN CHÚA và là Con của Đức Trinh Nữ MARIA. Ngài là Đấng Cứu Độ thế giới là chìa khóa của vận mệnh toàn thể nhân loại ..

Đó là lời giáo huấn sau cùng và cũng là lời tuyên xưng Đức Tin của Đức Thánh Cha Gioan Phaolô I.

Đức Gioan Phaolô I đã phải trải qua một thời thơ ấu túng cực: ăn không đủ no, mặc không đủ ấm. Đó là thời đệ nhất thế chiến 1914-1918. Cha cậu vì sinh kế phải đi làm mãi bên Thụy Sĩ. Ở nhà, mẹ cậu phải quán xuyến tất cả: nuôi dưỡng và giáo dục con cái. Bà rất đạo đức và lòng đạo đức ảnh hưởng sâu đậm trên con cái, đặc biệt là Albino, vị Giáo Hoàng tương lai.

Ngày 26-8-1978, khi Đức Hồng Y Albino Luciani đắc cử Giáo Hoàng, một tờ báo Ý cho phổ biến hai lá thư của cậu học trò Albino, viết dưới hình thức bài làm ở trường. Một thư viết cho thân phụ đang làm việc nơi xa và một thư viết cho hiền mẫu. Trong thư gửi cho Cha, cậu Albino tha thiết xin Cha mua cho quyển sách "Tám Lòng" trong đó góp nhặt nhiều chuyện ngắn có tính cách giáo dục giới trẻ. Bù lại, cậu hứa với thân phụ là sẽ cẩn thận gìn giữ cuốn sách nhưng nhất là sẽ giúp Mẹ nhiều hơn trong công việc nhà.

Lá thư gửi cho hiền mẫu lại là lời tự thú. Một ngày, Albino được Mẹ sai đi mua thuốc ở làng bên cạnh. Chẳng may dọc đường cậu đánh mất mấy đồng lire. Khi về nhà, thay vì thú thật với Mẹ, cậu nói dối là đã mua thuốc tất cả là 12 đồng lire, trong khi thuốc chỉ đáng giá có 6 đồng lire. Mẹ của Albino không hay

biết gì nên bà không hề lộ vẻ nghi ngờ. Albino trái lại, đã đánh mất niềm an bình. Cậu bị lương tâm dày vò nên hối hận và bộc lộ tâm tình qua bức thư viết cho Mẹ để xưng thú lỗi lầm.

Lòng đạo đức của hiền mẫu ảnh hưởng sâu đậm trên Đức Thánh Cha Gioan Phaolô I. Người ta còn nhớ rõ buổi tiếp kiến chung hàng tuần lần cuối cùng của Đức Giáo Hoàng. Hôm đó là ngày thứ tư 27-9-1978. Ngài bắt đầu bài huấn dụ bằng lời kinh Kính Mến:

- Lạy Chúa con, con kính mến Chúa hết lòng hết sức trên hết mọi sự, vì Chúa là Đấng trọn tốt trọn lành vô cùng, lại vì Chúa mà con thương yêu người ta như mình con vậy. Amen.

Đọc xong, Đức Gioan Phaolô I hiền từ nói:

- Đây là lời kinh do Mẹ tôi dạy và tôi nghĩ là ai cũng biết nó thuộc lòng. Tôi vẫn đọc kinh này nhiều lần trong ngày. Bây giờ tôi sẽ cắt nghĩa từng câu một, y như khi tôi dạy giáo lý ở nhà thờ xứ vậy.

Việc Đức Thánh Cha Gioan Phaolô I âu yếm nhắc đến Mẹ hiền đã làm mọi người có mặt trong đại thánh đường Phaolô VI hôm ấy thật cảm động. Họ vỗ tay thật lâu. Khi rời phòng tiếp kiến, một Bà Mẹ trẻ tuổi rưng rưng nước mắt nói với một ký giả:

- Bây giờ tôi hiểu rõ hơn ảnh hưởng của chúng tôi là những bà Mẹ Công Giáo, có tác động mạnh như thế nào trên con cái thân yêu của chúng tôi.

... "THIÊN CHÚA suy tôn người Cha trong con cái, quyền lợi Bà Mẹ, Người củng cố trên đàn con. Ai yêu mến Cha mình thì đền bù tội lỗi, ai thảo kính Mẹ mình, thì như người thu được một kho tàng. Ai thảo kính Cha mình, sẽ được vui mừng trong con cái. Khi cầu xin, người ấy sẽ được nhậm lời. Ai thảo kính Cha mình, sẽ được sống lâu dài. Ai vâng lời Cha, sẽ làm vui lòng Mẹ. Hỡi kẻ làm con, hãy gánh lấy tuổi già Cha người, chớ làm phiền lòng người, khi người còn sống. Nếu tinh thần người sa sút, thì hãy rộng lượng, người là kẻ trai tráng, chớ đành khinh dễ người. Vì của dâng cho Cha, sẽ không rơi vào quên lãng. Của biếu cho Mẹ, sẽ đền bù tội lỗi, và xây dựng đức công chính của người" (Sách Đức-Huấn-Ca 3,3-7.14-17).

("Supplemento del mensile 30 GIORNI", Edizioni San Paolo, 2000, trang 50-55/60-65 + Georges Huber, "Jean Paul I", nhà xuất bản SOS, trang 26-29)

Sr. Jean Berchmans Minh Nguyệt